Autoriteit
Consument & Markt

Muzenstraat 41
2511 WB Den Haag
070 722 20 00
www.acm.nl

Besluit

Wijzigingsbesluit bindende gedragslijn NAM inzake UGS Grijpskerk

Ons kenmerk : ACM/UIT/682624
Zaaknummer : ACM/26/201138
Datum : **26 juni 2026**

1. Aanleiding voor het wijzigingsbesluit en procedure

1 Bij besluit van 4 februari 2026 heeft de Autoriteit Consument en Markt (hierna: ACM) een bindende gedragslijn aan de Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V. (hierna: NAM) opgelegd (hierna: de bindende gedragslijn).[1] Hierin licht de ACM toe op welke wijze NAM aan haar verplichting op grond van artikel 3.100 van de Energiewet en artikel 3.43 van de Energieregeling kan voldoen om onderhandelde derdentoegang tot de seizoensgasopslagen UGS Norg en UGS Grijpskerk te verlenen. De bindende gedragslijn werkt - mede in het licht van artikel 3.98 Energiewet en artikel 3.43, eerste lid, onder c, van de Energieregeling - uit dat het aanbieden van onbenutte capaciteit aan de markt tegen redelijke voorwaarden dient te gebeuren. Daarnaast schrijft de bindende gedragslijn voor hoe NAM kan voldoen aan de eisen voor capaciteitsallocatie en procedures voor congestiebeheer.

2 Op 2 maart 2026 heeft NAM voor UGS Grijpskerk een '*open season*' op haar website gepubliceerd. Daarin biedt zij de volledig gebundelde opslagcapaciteit van UGS Grijpskerk aan voor het contractjaar van 1 april 2026 tot 1 april 2027. Voor dit contractjaar kan zij als gevolg van technische beperkingen slechts met één partij contracteren, waarbij zij de capaciteit zal toedelen op basis van *first-come-first-served*.

3 Als onderdeel van de voorwaarden van de *open season* heeft NAM een basistariefstructuur uitgewerkt die voor alle (potentiële) marktpartijen geldt. Daarin heeft zij een uniform vultarief vastgesteld voor het seizoen van 1 april 2026 tot 1 april 2027.[2] Daarnaast bevat de tariefstructuur een tariefcomponent waarmee de kosten die NAM als heffing of schadevergoeding op grond van de Tijdelijke wet Groningen[3] verschuldigd is (hierna tezamen: kosten aardbevingsschade), worden doorbelast aan de (potentiële) gebruikers van UGS Grijpskerk.[4]

4 Op 4 maart 2026 heeft de ACM een informatieverzoek gestuurd aan NAM. Daarin heeft zij NAM gevraagd om nadere informatie ten behoeve van de monitoring van de opvolging en voortgang van de bindende gedragslijn.[5] Op 12 maart heeft NAM daarop een inhoudelijke reactie gestuurd.[6]

---

[1] Bindende gedragslijn d.d. 4 februari 2026 met kenmerk ACM/UIT/665842.
[2] Reactie NAM d.d. 12 maart 2026 met kenmerk ACM/IN/1091650, op informatieverzoek ACM, randnummers 14-17, toelichting bij '*Objectieve, transparante en non-discriminatoire voorwaarden*'.
[3] Wet van 5 februari 2020, houdende tijdelijke maatregelen inzake een publiekrechtelijke aanpak van de gevolgen van bodembeweging door gaswinning uit het Groningenveld en de gasopslag bij Norg (Tijdelijke wet Groningen), *Staatsblad 2020, 85*, zoals nadien meerdere keren gewijzigd.
[4] Website NAM: 'UGS Grijpskerk earthquake damages' (versie 2 maart 2026) en 'UGS Grijpskerk earthquake damages and soil movement' (versie 5 juni 2026).
[5] Informatieverzoek ACM d.d. 4 maart 2026 met kenmerk ACM/UIT/670824.
[6] Reactie NAM op informatieverzoek ACM d.d. 12 maart 2026 met kenmerk ACM/IN/1091650.

5 Op 5 juni 2026 heeft NAM op haar website een aangepast aanbod voor UGS Grijpskerk gepubliceerd. Daarin heeft zij een aanbod gedaan voor de opslagperiode van 1 juli 2026 tot 1 april 2027. Zij heeft daarin haar vultarief naar rato verlaagd en haar voorwaarde over de doorbelasting van de kosten aardbevingsschade gehandhaafd.

6 Vanaf de publicatie van het aanbod op 2 maart 2026 tot op heden hebben de ACM en NAM verschillende gesprekken gevoerd over onder meer de redelijkheid van de voorwaarde over de doorbelasting van de kosten aardbevingsschade aan de (potentiële) gebruiker van de gasopslag Grijpskerk.[7]

7 Bovendien heeft NAM in deze gesprekken te kennen gegeven dat er vanuit de markt nog steeds geen serieuze belangstelling bestaat voor het vullen van UGS Grijpskerk.

8 De ACM heeft in de bindende gedragslijn toegelicht dat het tijdig vullen van UGS Grijpskerk van groot belang is voor het tijdig realiseren van de wettelijke vuldoelen voor 2026-2027.[8] Er dient dan ook op zeer korte termijn te worden gestart met het daadwerkelijk vullen van deze gasopslag.

9 Het is op dit moment niet duidelijk in hoeverre de voorwaarde over het doorberekenen van de kosten aardbevingsschade in het aanbod van NAM een stagnerende factor is bij de beslissing van marktpartijen om niet met NAM in onderhandeling te treden en tot een overeenkomst te komen.

10 Hoe dan ook acht de ACM het van belang om in de bindende gedragslijn ook richting te geven voor de doorwerking die de kosten aardbevingsschade in het aanbod aan de markt al dan niet mag hebben. Daarmee beoogt zij een mogelijke belemmering voor de toetreding tot de markt weg te nemen.

11 Op 11 juni 2026 heeft de ACM een concept van het wijzigingsbesluit aan NAM toegezonden.[9] Zij heeft NAM in de gelegenheid gesteld om uiterlijk 18 juni daarop haar zienswijze te geven.[10]

12 Op 18 juni 2026 heeft NAM haar zienswijze op het conceptwijzigingsbesluit gegeven.[11]

2. Zienswijze NAM op conceptwijzigingsbesluit en reactie ACM

13 In haar zienswijze reageert NAM op de verschillende onderdelen van het conceptwijzigingsbesluit van 11 juni 2026. Zij verzoekt om correctie, dan wel nuancering, op een drietal onderdelen van de tekst over de aanleiding tot het wijzigingsbesluit: de transparantie van NAM jegens de ACM over de kosten aardbevingsschade, haar overtuiging dat niet de betreffende voorwaarde, maar de marktprijs de oorzaak is van het ontbreken van belangstelling vanuit de markt, en ten slotte de reikwijdte van haar wettelijke taak, meer specifiek met betrekking tot de wettelijke vuldoelen.

14 Vervolgens geeft NAM aan de redenering in het nieuwe randnummer 18a van de bindende gedragslijn niet te begrijpen en bestrijdt zij de bevoegdheid van de ACM om de (tarief)voorwaarden in het aanbod van NAM op redelijkheid te toetsen. Zij is verder van mening dat de ACM die toets onjuist en onzorgvuldig heeft uitgevoerd en dat ten onrechte een inhoudelijke toets van de kosten

[7] De NAM heeft dit onderdeel van het aanbod in haar reactie op het informatieverzoek van de ACM niet nader toegelicht..
[8] Bindende gedragslijn randnummers 4, 13-15 en 55, en beslissing op bezwaar ACM d.d. 4 juni 2026 met kenmerk ACM/UIT/675371, randnummers 18-19 en 33.
[9] Conceptwijzigingsbesluit ACM d.d. 11 juni 2026 met kenmerk ACM/UIT/679996.
[10] Brief bij conceptwijzigingsbesluit d.d. 11 juni 2026 met kenmerk ACM/UIT/680659.
[11] Zienswijze NAM concept wijzigingsbesluit bindende gedragslijn d.d. 18 juni 2026 met kenmerk ACM/IN/1123137.

aardbevingsschade ontbreekt. Ook de toelichting in het wijzigingsbesluit vindt NAM onduidelijk.

15 Ten slotte voert NAM aan dat de ACM in het ontwerpbesluit geen aandacht heeft besteed aan de schade die NAM lijdt wanneer zij de kosten aardbevingsschade niet via haar tarief kan doorberekenen aan de gebruiker. Zij geeft aan voornemens te zijn om “daartoe gedwongen door het besluit van de ACM” het onderdeel kosten aardbevingsschade uit de tarieven te zullen verwijderen, maar daarbij te overwegen om alsnog in een met de gebruiker af te sluiten contract bepalingen op te nemen die resulteren in het doorberekenen aan de gebruiker van de kosten aardbevingsschade. NAM wil graag van de ACM een oordeel in de bindende gedragslijn “of ook een dergelijke route – of enig ander alternatief waarbij de TWG-kosten op de gebruiker worden verhaald buiten de tarieven om – voor de ACM onaanvaardbaar is.”

Reactie ACM

16 De ACM merkt op dat dit wijzigingsbesluit een aanvullende toelichting is op de bindende gedragslijn van 4 februari 2026. In die bindende gedragslijn heeft zij, evenals in de beslissing op bezwaar van 4 juni 2026, onder meer de grondslag en reikwijdte van de toegangsverplichting nader gemotiveerd.[12] Ook heeft zij daarin het verband tussen de bindende gedragslijn en de wettelijke vuldoelen nader toegelicht.[13] In het conceptwijzigingsbesluit heeft de ACM daarom naar de specifieke onderdelen uit die twee besluiten verwezen en hierop geen nadere toelichting gegeven.

17 In randnummer 18 van de bindende gedragslijn van 4 februari 2026 heeft de ACM haar door NAM in deze zienswijze betwiste bevoegdheid tot het beoordelen van de redelijkheid van de toegangsvoorwaarden, waaronder de tarieven, toegelicht. Deze bevoegdheid vloeit voort uit de verplichting voor de gasopslagbeheerder om bij de uitoefening van zijn wettelijke taken of verplichtingen redelijk, transparant en niet-discriminerend te handelen, zoals bepaald in artikel 3.98 van de Energiewet. In haar bezwaar tegen het besluit van 4 februari 2026 heeft NAM het betreffende randnummer 18 van de bindende gedragslijn en het bestaan van deze bevoegdheid niet bestreden.

18 De tekst van het nieuwe randnummer 18a bouwt voort op de tekst van randnummer 18 uit het besluit van 4 februari 2026. Hij verduidelijkt dat een voorwaarde in het aanbod die de regeling voor de schadeafhandeling bij aardbevingsschade en bodembeweging uit de TwG integreert in de uniforme toegangsvoorwaarden niet redelijk is en een stagnerende factor kan vormen bij de beslissing van marktpartijen om met NAM in onderhandeling te treden en tot een overeenkomst te komen.

19 De zienswijze van NAM geeft geen aanleiding tot het aanpassen van de tekst van het randnummer 18a van de bindende gedragslijn zoals voorgesteld in het conceptwijzigingsbesluit. In dit wijzigingsbesluit vult de ACM naar aanleiding van de zienswijze van NAM wel haar toelichting uit het conceptwijzigingsbesluit op een aantal onderdelen aan.

3. Aanvullende verduidelijking van de bindende gedragslijn

20 In het besluit van 4 februari 2026 wordt na randnummer 18 een nieuw randnummer 18a ingevoegd. Daarin verduidelijkt de ACM het in randnummer 18 genoemde vereiste dat de voorwaarden, waaronder de tarieven, redelijk moeten zijn zodat deze geen belemmering vormen voor de toetreding tot de markt.

21 Het nieuwe randnummer 18a van de bindende gedragslijn komt als volgt te luiden:

18a. De ACM is verder van oordeel dat de toetreding tot de markt kan worden belemmerd door een

[12] Daarin zijn ook de relevante wettelijke bepalingen genoemd. Zie hierna randnummer 22 en voetnoot 16.
[13] Zie in aanvulling hierop ook hiervoor, randnummer 8 van dit wijzigingsbesluit en de daarin genoemde verwijzingen.

voorwaarde in de open season die de betaling van kosten als heffing voor uitvoeringskosten of schadevergoeding op grond van de Tijdelijke wet Groningen[14] (hierna tezamen: kosten aardbevingsschade) doorbelast aan (potentiële) gebruikers van de gasopslag. Deze wet legt de kosten aardbevingsschade op aan de exploitant van een mijnbouwwerk in de zin van die wet. De kosten aardbevingsschade vloeien voort uit een bijzondere wettelijke regeling voor de Groningse situatie, die onder meer de risicoaansprakelijkheid van de exploitant voor mijnbouwschade aanvult en de bewijspositie van benadeelden versterkt.[15] Volgens de ACM staat deze regeling los van de voorwaarden voor toegang tot en gebruik van de gasopslag. De regeling ziet immers niet op de dienstverlening van de gasopslagbeheerder of op het gebruik van de opslagcapaciteit, maar op de dekking van (de gevolgen van) mogelijke schade die samenhangt met de exploitatie van het mijnbouwwerk. Tegen deze achtergrond kunnen uit die regeling voortvloeiende kosten aardbevingsschade geen onderdeel vormen van de toegangsvoorwaarden, waaronder de tarieven. De gasopslagbeheerder als bedoeld in artikel 3.100 van de Energiewet kan de financiële lasten en risico's die voortvloeien uit de aansprakelijkheidsregeling van de Tijdelijke wet Groningen daarom niet via een tariefvoorwaarde afwentelen op (potentiële) toegangsvragers. Een voorwaarde die voorziet in een dergelijke doorbelasting acht de ACM dan ook onredelijk.

4. Toelichting

22 Hierna licht de ACM het nieuwe randnummer 18a verder toe. Voor de context, grondslag en doelstelling van de verplichting tot onderhandelde toegang als bedoeld in artikel 3.100 van de Energiewet en de onderliggende regelgeving verwijst zij kortheidshalve naar de uitgebreide toelichting in de bindende gedragslijn.[16]

23 NAM hanteert in haar aanbod aan de markt de Tijdelijke wet Groningen (hierna: TwG) als grondslag voor het concretiseren van haar tarieven. Gezien de achtergrond, grondslag en doelstelling van de TwG is deze wet daarvoor niet geschikt. De ACM licht dat hierna toe.

De Tijdelijke wet Groningen

24 Tijdens het totstandkomingsproces is het voorstel voor de TwG meermaals op onderdelen gewijzigd ten opzichte van het wetsvoorstel uit 2019. Desalniettemin biedt het volgende overzicht uit de memorie van toelichting bij dat wetsvoorstel een goed inzicht in de achtergrond en doelstelling van de TwG:

"***2. Doel van en maatregelen in het wetsvoorstel***
Dit wetsvoorstel voorziet in een wettelijke regeling van tijdelijke maatregelen ten behoeve van een adequate en onafhankelijke afhandeling van alle vormen van schade als gevolg van bodembeweging door de aanleg of exploitatie van een mijnbouwwerk ten behoeve van gaswinning uit het Groningenveld of de gasopslag bij Norg door de overheid en de financiering daarvan.

Het Nederlandse aansprakelijkheidsrecht heeft als uitgangspunt dat schade die is veroorzaakt door een private partij in beginsel langs civielrechtelijke weg op die partij zelf wordt verhaald. Het is uitzonderlijk dat de overheid de afhandeling van schade overneemt van een private partij. De situatie rondom de gaswinning Groningen wordt gekenmerkt door de aard en omvang van de problematiek als gevolg van bodembeweging door de gaswinning Groningen, de maatschappelijke ontwrichting die dit tot gevolg heeft en het bij bewoners, bedrijven en maatschappelijke partijen levende wantrouwen in schadeafhandeling door de exploitant. Deze bijzondere situatie rechtvaardigt de uitzonderlijke en vergaande stap om de schadeafhandeling te beleggen bij de overheid en schade met behulp van het bestuursrecht af te handelen.

[14] Wet van 5 februari 2020, houdende tijdelijke maatregelen inzake een publiekrechtelijke aanpak van de gevolgen van bodembeweging door gaswinning uit het Groningenveld en de gasopslag bij Norg (Tijdelijke wet Groningen), *Staatsblad 2020, 85*, zoals nadien meerdere keren gewijzigd.
[15] Artikel 6:177 BW respectievelijk artikel 6:177a BW.
[16] Bindende gedragslijn ACM, randnummers 33-35 en 36-45 en beslissing op bezwaar ACM, randnummers 8-12 en 13-25.

Dit brengt met zich dat deze maatregelen tijdelijk van aard zijn en slechts van toepassing zullen zijn zolang de situatie in Groningen deze maatregelen rechtvaardigt. (…)

Het wetsvoorstel voorziet in de volgende maatregelen om een adequate en onafhankelijke afhandeling van schade en de financiering hiervan te regelen:
1) een specifieke wettelijke grondslag voor de publiekrechtelijke afhandeling van alle schade als gevolg van bodembeweging door aanleg of exploitatie van een mijnbouwwerk ten behoeve van gaswinning uit het Groningenveld of de gasopslag bij Norg;
2) de onafhankelijke uitvoering van deze taak door een daartoe met het wetsvoorstel in te stellen en in te richten zelfstandig bestuursorgaan, het Instituut Mijnbouwschade Groningen (hierna: het Instituut);
3) een heffing, door de Minister van Economische Zaken op te leggen aan de exploitant van het Groningenveld en de gasopslag Norg, ter financiering van de kosten van afhandeling van schade door het Instituut (uitgekeerde vergoedingen en uitvoeringskosten);
4) een concentratie van rechtsmacht bij de rechtbank Noord-Nederland, en
5) de mogelijkheid voor de rechtbank om rechtsvragen door middel van prejudiciële vragen voor te leggen aan de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Tevens wordt in dit voorstel de geografische reikwijdte van het bewijsvermoeden (artikel 6:177a van het Burgerlijk Wetboek, hierna: BW) verduidelijkt door te expliciteren dat dit tevens van toepassing is op de afhandeling van fysieke schade aan gebouwen en werken als gevolg van bodembeweging door aanleg of exploitatie van een mijnbouwwerk ten behoeve van de gasopslag bij Norg."[17]

25 Gedurende de behandeling van het wetsvoorstel is de regeling uit de TwG ook van toepassing geworden op de gasopslag bij Grijpskerk en is de schadeafhandeling voor UGS Grijpskerk onder de verantwoordelijkheid van het Instituut Mijnbouwschade Groningen (hierna ook: het Insitituut) gebracht.[18]

26 Zoals uit de voorgaande opsomming blijkt, vormt de TwG een samenhangend stelsel van bestuursrechtelijke en civielrechtelijke elementen. Aan de uiteindelijke uitwerking van dit stelsel liggen afspraken tussen NAM en de Staat ten grondslag.[19] Het Instituut staat als zelfstandig bestuursorgaan op afstand van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, én op afstand van NAM. Het is belast met het afhandelen van schade in de zin van de TwG.[20] Het Instituut behandelt de verzoeken tot schadevergoeding en beoordeelt de omvang van de schade en de toerekening daarvan met toepassing van de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek.[21] In artikel 6:177a van het BW is een bijzondere regeling opgenomen voor de bewijslastverdeling bij de schade bedoeld in de TwG.

27 Op 12 juni 2026 heeft de rechtbank Noord-Nederland een tweetal uitspraken gedaan in de beroepen die NAM heeft ingesteld tegen de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over de heffingen in het kader van de TwG in 2020 (en deels 2021).[22]

28 De uitspraak in zaaknummer 24/3332 schetst onder meer de achtergrond van de totstandkoming van de TwG, de positie en taakopdracht van het Instituut en de positie van NAM hierin. In overeenstemming met de eerder tussen NAM en de Staat overeengekomen afspraken[23] is met de inwerkingtreding van de TwG de verantwoordelijkheid van de schadeafhandeling bij het Instituut

[17] Wetsvoorstel tijdelijke maatregelen inzake een publiekrechtelijke aanpak van de gevolgen van bodembeweging door gaswinning uit het Groningenveld en de gasopslag bij Norg (Tijdelijke wet Groningen), Kamerstukken II, 2018/19, 35 250, nr. 3, p. 6-7.
[18] Brief van de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat van 26 januari 2023, Kamerstukken II 2022/23, 36 094, nr. 24.
[19] Memorie van toelichting bij het wetsvoorstel TwG en eerder over de afspraken: brief van de Minister van Economische Zaken en Klimaat van 25 juni 2018, Kamerstukken II, 2017/18, 33 529, nr. 493.
[20] Artikel 2, derde lid, van de TwG.
[21] Artikel 2 van de TwG.
[22] Rechtbank Noord-Nederland 12 juni 2026, zaaknummer 24/3332, ECLI:NL:RBNNE:2026:2286 en Rechtbank Noord-Nederland 12 juni 2026, zaaknummer 25/2065, ECLI:NL:RBNNE:2026:2290.
[23] Brief van de Minister van Economische Zaken en Klimaat van 25 juni 2018, Kamerstukken II, 2017/18, 33 529, nr. 493.

komen te liggen, en blijft de financiële verantwoordelijkheid bij NAM:

"*5.2 NAM is als exploitant van een mijnbouwwerk op grond van artikel 6:177 lid 1 sub b aansprakelijk voor "beweging van de bodem als gevolg van de aanleg of de exploitatie van dat werk". Hierbij komt de schade die wordt veroorzaakt door aanleg en exploitatie van dat mijnbouwwerk voor rekening van "degene wiens activiteiten aanleiding zijn (geweest) voor het ontstaan ervan en voor wie deze activiteiten tevens economisch profijt hebben opgeleverd." In de wetsgeschiedenis staat verder dat het bij aansprakelijkheid voor mijnbouwwerken gaat om een gevaar dat zich zelden verwezenlijkt, maar de mogelijkheid van zeer omvangrijke schade bestaat indien dit wel gebeurt. Daarom is het te meer onaanvaardbaar dat de gevolgen daarvan niet zouden moeten worden gedragen door de onderneming waarvan de activiteiten tot schade hebben geleid en die van deze activiteiten profijt heeft gehad. De keuze voor de risicoaansprakelijkheid van de exploitant is daarmee gelegen in het beginsel de veroorzaker betaalt en het profijtbeginsel. In de Memorie van Toelichting bij de TwG staat dat met invoering van de TwG niet is beoogd hieraan iets te wijzigen, want het is "wenselijk dat de kosten van de afhandeling van schade door het Instituut gedragen worden door de exploitant, als partij die profijt heeft (gehad) van de mijnbouwactiviteiten die de schade veroorzaken."*

5.3 Zoals de Hoge Raad in de prejudiciële beslissing van 19 juli 2019 heeft overwogen, brengen de aard en strekking van artikel 6:177 BW mee dat bij aansprakelijkheid op grond van die bepaling ruime toerekening van schade aan de hand van artikel 6:98 BW plaatsvindt, ook als de aansprakelijkheid niet tevens kan worden gebaseerd op artikel 6:162 BW."

29 De uitspraak in zaaknummer 24/3332 gaat nader in op het bewijsvermoeden uit artikel 6:177a van het BW en de te hanteren maatstaf voor de weerlegging daarvan door NAM. De rechtbank zet in rechtsoverweging 14 uiteen hoe het Instituut in overeenstemming met de toepasselijke civielrechtelijke en bestuursrechtelijke kaders de eventuele weerlegging door NAM van dit bewijsvermoeden kan beoordelen.

30 De geschilpunten die aan deze rechtszaken ten grondslag liggen en de uitspraken van de rechtbank illustreren de complexiteit van de beoordeling van zowel de uitvoeringskosten[24] als de vaststelling en toerekening van de schade.

Toegangsvoorwaarden en tarieven UGS Grijpskerk

31 NAM is gasopslagsysteembeheerder[25] in de zin van de Energiewet en tevens, als eigenaar en beheerder van UGS Grijpskerk, de exploitant van dit mijnbouwwerk in de zin van de TwG. Dit kan onder meer worden afgeleid uit de hiervoor in randnummer 28 aangehaalde overwegingen van de rechtbank Noord Nederland. Voor de exploitant geldt dat op grond van de beginselen de veroorzaker betaalt en het profijtbeginsel de risicoaansprakelijkheid en het bewijsvermoeden uit de artikelen 6:177 en 6:177a van het Burgerlijk Wetboek van toepassing zijn voor de schade veroorzaakt door bodembeweging.

32 In haar *open season* zet NAM de kosten aardbevingsschade neer als onderdeel van de '*basic fee structure*', uniform voor alle (potentiële) marktpartijen. Daarin belast zij eenzijdig, voorafgaand aan mogelijke schademeldingen, de kosten voor de aardbevingsschade door aan de (potentiële) gebruiker van UGS Grijpskerk zonder dat vast is komen de staan - of hiervoor een wettelijke grondslag bestaat - dat die schade is veroorzaakt door het gebruik van de gasopslag door de betreffende (potentiële) gebruiker. Dit is in strijd met het eerder genoemde veroorzaker betaalt beginsel en het profijtbeginsel. Het totaal aan kosten die NAM wenst door te belasten betreft ten eerste de doorbelasting van de kosten voor de uitvoering van dit stelsel door het Instituut. Ten tweede gaat het om het afwentelen van de schade voortvloeiend uit de aansprakelijkheidsregeling uit de TwG. Het gaat hier om schade van een nog onbekende omvang bij "*een gevaar dat zich zelden verwezenlijkt, maar [waarbij] de mogelijkheid*

[24] Zie bijvoorbeeld de rechtsoverwegingen 6 en 18 van deze uitspraak en de uitspraak in zaaknummer 25/2065 over de bepaling van de aard en omvang van de heffingen op grond van artikel 15 TwG.
[25] Zoals bevestigd in de uitspraak van het CBb van 23 juni 2026, ECLI:NL:CBB:2026:281.

van zeer omvangrijke schade bestaat indien dit wel gebeurt", aldus de wetgeschiedenis bij de TwG.

33 Gezien de afspraken die ten grondslag liggen aan de instelling van het Instituut en de wijze waarop deze afspraken zijn geïmplementeerd in artikel 15 van de TwG dienen de uitvoeringskosten voor rekening van NAM te blijven. NAM kan deze kosten in redelijkheid niet op grond van een voorwaarde in het aanbod van de opslagdienst doorbelasten aan een (potentiële) afnemer van deze dienst.

34 Ook het doorbelasten van mogelijke schade als gevolg van bodembeweging zal naar verwachting een aanzienlijke drempel opwerpen voor marktpartijen om met NAM in onderhandeling te treden over de toegang tot de gasopslag UGS Grijpskerk. In haar *open season* heeft NAM de kosten afgebakend in tijd, namelijk de looptijd van het aanbod, en in geografische reikwijdte, namelijk voor het zogenoemde effectgebied bewijsvermoeden UGS Grijpskerk.[26] In de afbakening in de tijd wordt geen onderscheid gemaakt tussen schade die is ontstaan voorafgaand aan de opslagactiviteiten van de (potentiële) gebruiker en schade die daarna ontstaat. Ook wordt geen onderscheid gemaakt tussen schade die wordt veroorzaakt door gasopslag en schade als gevolg van andere oorzaken. De ACM acht het niet redelijk dat hierdoor mogelijk (potentieel zeer hoge) schade als gevolg van bodembeweging die kan zijn veroorzaakt in de periode vóór het gebruik door de afnemer van de opslagdienst, dan wel andere oorzaken kent, aan de gebruiker van de gasopslag wordt toegerekend. NAM presenteert bovendien in haar aanbod de (grotendeels nog onbepaalde) kosten aardbevingsschade als voorwaarde voor toegang, en daarmee als niet onderhandelbaar. Ook dit acht de ACM niet redelijk.

35 Tegen deze achtergrond wordt met dit wijzigingsbesluit randnummer 18a toegevoegd aan de bindende gedragslijn en wordt bepaald dat uit de TwG voortvloeiende kosten aardbevingsschade geen onderdeel kunnen vormen van de toegangsvoorwaarden. Dit laat onverlet dat partijen in beginsel ruimte hebben om in een overeenkomst afspraken te maken over eventuele aansprakelijkheden met betrekking tot bodembeweging. Artikel 3.100 van de Energiewet betreft immers *onderhandelde* derdentoegang. Dergelijke afspraken mogen echter niet in de weg staan aan de daadwerkelijke verlening van derdentoegang tot het gasopslagsysteem en dienen beperkt te blijven tot schade waarvan NAM het causaal verband met het gebruik door de afnemer van de opslagdienst kan aantonen en die in redelijkheid aan die afnemer kan worden toegerekend.

Den Haag, **26 juni 2026**

Autoriteit Consument en Markt,
voor deze

drs. J. de Maa
Teammanager Directie Toezicht Energie

Als u belanghebbende bent, kunt u bezwaar maken tegen dit besluit. Stuur uw gemotiveerde bezwaarschrift naar de Autoriteit Consument en Markt, Directie Juridische Zaken, Postbus 16326, 2500 BH Den Haag of naar acm-post@acm.nl. Dit moet u doen binnen zes weken na de dag waarop dit besluit bekend is gemaakt. In uw bezwaarschrift kunt u de Autoriteit Consument en Markt verzoeken in te stemmen met rechtstreeks beroep bij de bestuursrechter.

[26] Zoals afgebakend in artikel 10oa van het Besluit Tijdelijke wet Groningen: Besluit van 11 juni 2020, houdende regels ter uitvoering van de Tijdelijke wet Groningen, *Staatsblad 2020, 198*, zoals nadien meerdere keren gewijzigd.